

ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ ΤΑ ΠΗΔΗΜΑΤΑ.

— Δέσποτά μου, Δέσποτα! ξύπνα, ξύπνα! θά σου δώσω ἓνα νέον σπουδαῖον, μίαν εἰδησιν πολλὰ εὐάρεστον· δίδω, δίδεις· τί μοῦ δίδεις; ἐφώναζεν ἐν πρώτῳ τὸ δαιμονισμένον δαιμόνιον, πρὸς τὸν Ἀβδηρίτην, ὅστις χασμῶμενος καὶ τρίβων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξεγείρετο τῆς κλίνης.

— Μίαν εἰδησιν εὐάρεστον! ἓνα νέον σπουδαῖον, ἐπανελάμβανεν ὁ γέρον.

— Ναί; ναί! τί μοῦ δίδεις νὰ τὸ εἰπῶ;

— Ἰπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ!

— Ἰδοὺ καὶ ὀπίσω σου· καὶ τὸ δαιμόνιον ἔκαμε μίαν στροφήν, πλὴν τί μοῦ δίδεις νὰ τὸ εἰπῶ;

— Ἀλλ' ἐγὼ δὲν θέλω νὰ τὸ εἰπῇς.

— Λοιπὸν τί μοῦ δίδεις νὰ μὴ τὸ εἰπῶ.

— Ἐκατάλαθα, ὅτι σήμερον εἶσαι εἰς ταῖς τρέλλαις σου καὶ θὰ τὰ χαλάσωμεν.

— Ἀπεναντίας, ἐγὼ νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ ὠφελθῇς τῆς προθυμίας μου, καὶ ἀντὶ νὰ τὰ χαλάσωμεν, νὰ τὰ συμβιβάσωμεν· διότι μήτε εἰς ἐμὲ συμφέρει τόσον, διὰ λόγους τοὺς ὁποίους δὲν σοῦ λέγω, οὔτε εἰς σέ, γέροντά μου, δι' αἰτίας σφόδρα πολιτικᾶς. Ἐντούτοις μὴν εἶσαι φειδωλὸς, πρόκειται νὰ δώσης πάντοτε κάτι τι, τὸ εἰπῶ ἢ δὲν τὸ εἰπῶ.

— Λοιπὸν εἰπέτο κάλλιον καὶ σὲ δίδω μίαν ἡμέραν ἀναπαύσεως· τὴν ἡμέραν ἐκείνην νὰ μὴ πηδήσῃς, οὔτε ἀπὸ τὸ ἐν σου πλευρὸν εἰς τὸ ἄλλο.

— Ὄχι δά! ἐγὼ ἤθελα σοῦ ζητήσῃ μίαν ἡμέραν πλήρη ἐνεργείας, νὰ τρέξω ἐδῶ, νὰ τρέξω ἐκεῖ· νὰ σκαλίσω καρδίας τρυφερὰς, νὰ ἀνοίξω κεφαλὰς ἰσχυρὰς, νὰ μάθω ἐρωτικὰ μυστήρια, πολιτικὰ μυστήρια· νὰ παίξω μέτινας ἐργολάγους σπουδαίους, νὰ γελάσω μέτινας διπλωμάτας ἀστείους· νὰ ἀποφανακίσω τὸν ἥλιον (τὴν Ἑφημερίδα δηλαδὴ) καὶ νὰ κλέψω τὴν Ἑλληνικὴν γραμματικὴν του· νὰ μουντζουρώσω τὴν Ἑλπίδα τὴν δίγλωσσον, καὶ νὰ καύσω τὸν ἱησοῦτην Αἰῶνα· νὰ μεταβάσω τὴν εὐπιστον καὶ γηραιὰν Ἀθηνᾶ· καὶ νὰ σταματήσω εἰς ἐν σημεῖον τὴν Ἀνατολὴν· νὰ γαργαλίσω ἓνα βαθμὸν ἔτι τὴν Μέρμναν, καὶ νὰ συμβιβάσω τοὺς δύο Φιλοπάτριδας· νὰ θερμάνω τὸν Φιλελεύ-

θερον, καὶ νὰ φέξω εἰς τὴν Αὐγὴν· νὰ κόψω τὴν μίαν πτέρυγα τῆς Φήμης, διότι πολὺ πετᾷ, καὶ νὰ τὴν χαρίσω εἰς τὸν Διογένην· νὰ δώσω ῥάβδον εἰς τὸν Ἀνεξάρτητον, καὶ νὰ ἀλατίσω τὴν περιοδικὴν Πανδώραν.

— Αἶ! ἀρκεῖ.

— Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ· νὰ πηδήσω τέλος ἐδῶ, νὰ πηδήσω ἐκεῖ, χιλίων εἰδῶν πηδήματα, ὅπου ὁ κόσμος νὰ φωνάζῃ, τοῦ Διαδόλου τὰ πηδήματα!

— Ἔξε ὑπομονὴν, ἴσως ἔλθει μία ἡμέρα, ἀλλὰ τὸ νέον τὸ σπουδαῖον, τὴν εὐάρεστον εἶδῃσιν;

— Κύψε, κύψε, νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ τοῦλάχιστον μυστικᾶ, εἰς τὸ οὖς. Θὰ παύσουν τὸν ἔνα συντάκτην τῶν πρακτικῶν τῆς Γερουσίας!!! ἐφώνησε τὸ δαιμόνιον δι' ὅλης τῆς ἰσχύος τῶν πνευμένων του.

— Ἄ! μὲ ἐκούφανε· τὸν πτωχόν! καὶ δικτὶ; ἴσως παραιτεῖται διότι πάσχει.

— Θὰ τὸν παύουν, πλὴν ὅχι τὸν φουστανελλοφόρον, ἐπρόσθεσε τὸ δαιμόνιον.

— Λοιπὸν τότε θὰ παύσουν ἐμὲ, διότι ἐγὼ καὶ ἐκεῖνος εἴμεθα· μὲ πειράξεις Σατανᾶ!

— Νὰ μὴν σὲ χαρῶ, ἂν λέγω ψεύματα.

— Πρόσεξε καλᾶ, διότι, ἂν ᾔναι πειρασμὸς σου, θὰ σὲ κλείσω ἐπὶ δλόκληρον ἐβδομάδα εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ Καμπούρογλου.

Τὸ δαιμόνιον ἐρρίγησε καὶ ἔσυρε μίαν ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ κόλπου του· ἀνάγνωσε, εἶπε, καὶ ἰδὲ, ἂν πρέπει νὰ μὲ κλείσῃς εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ Καμπούρογλου ἢ νὰ μὲ καθήσῃς εἰς τὰ Λουκούλια δειπνα του.

Ὁ Ἀδελφίτης ἀνέγνωσε τὰ ἐξῆς:

Καλέ μου Ἀδελφίτα!

« Ἄγγελος κακῶν σοῦ γίνομαι βέβαια, καὶ τὸ καταλαμβάνω, ἀλλὰ δὲν θὰ τρομάξεις νομίζω, ἂν ἀναγνώσῃς εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς, (ὅτι προσπάθεια γίνεται πολλὴ καὶ μεγάλη νὰ ἀναθέσωσιν εἰς ἄλλον τὴν σύνταξιν τῶν γερουσιαστικῶν συζητήσεων) διότι πιστεύω, ὅτι τὸ δαιμόνιόν σου, τὸ πανταχοῦ παρὸν, θὰ εἶχῃ τὴν φροντίδα νὰ σὲ εἰδοποιήσῃ

— Αἶ καλὰ! τὸν Ἀδελφίτην μου ἴσα ἴσα δὲν ἤθελα εἰδοποιήσῃ. ὑπέλαβε τὸ δαιμόνιον — ὁ Ἀδελφίτης ἐξακολούθησεν — « ἀφοῦ εἶχε τὴν καλосύνην

— Καὶ βέβαια εἶχα τὴν καλосύνην.

— Μὴ μὲ διακόπτῃς!

« Ἀφοῦ εἶχε τὴν καλосύνην νὰ σὲ ἐκθέσῃ εἰς τὰ πηδήματά του, καὶ νὰ σὲ ἐμπερδεύσῃ εἰς τὴν οὐράν του, εἰς τὰ καπέλλα εἰς ταῖς κορδέλαις τῶν γυναικῶν· καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλαμβάνῃς, νὰ λέγῃς ἐν καλημέρα τῶν ὑπουργῶν, τόσα πολιτικὰ πράγματα, ὥστε νὰ σὲ χαρακτηρίσωσιν ὡς σφόδρα ἀντιπολιτευόμενον

— Μὲ συγχωρεῖ, ἡ εὐγενεία του, ἀλλὰ δὲν εἰξεύρει τί λέγει.

— Πολύ καλὰ εἰξεύρει τί λέγει, διότι βλέπει τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πηδημάτων σου καὶ ὄχι τὴν ἀφορμὴν.

« Τὸ κυριώτερον ὅμως καὶ οὐσιωδέστερον πάντων εἶναι, φίλε μου ὅτι μία μερὶς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν σὲ παρεξηγεῖ μέχρις ἀδικίας, πιστεύουσα ἐκ προκαταλήψεως, ὅτι προσβάλλεις ἐσχάτως μάλιστα εἰς ἓν σου περὶ Ψαριανῶν ἄρθρον, προσέβαλες, λέγει, τὸ πρόσωπον ἑνὸς Γερουσιαστοῦ σὺ δ' ὑπάλληλος τῆς Γερουσίας, δι' ὃ ἡ κεφαλὴ σου ζητεῖται ἐπὶ πίνακος, καὶ λάβε τὰ μέτρα σου »

Ὁ Γνωστός σου φίλος.*

Ὁ Ἀδελφίτης μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, ἔμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς σύννου, καὶ τὸ δαιμόνιον ἐστήριζεν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα ἐταστικόν, χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ διακόψῃ τὴν ἐπίσημον ἐκείνην σιωπὴν, ἥτις ἐπισυμβαίνει ὁμοίᾳ εἰς τὸ πλῆθος, ὅτε σπουδαῖον ἄκουσμα κρατεῖ αὐτὸ ὑπήκοον.

— Πολύ καλὰ, εἶπεν ἐπὶ τέλους. — Δαιμόνιον! δός μοι τὰ ἀναγκαῖα πρὸς γραφὴν.

Τὸ δαιμόνιον ὑπήκουσε, καὶ ἔτεινε τρέμουσαν χεῖρα πρὸς τὸν Ἀδελφίτην.

— Δέσποτα! εἶπε μὲ φωνὴν κλαυθμυρὰν, Δέσποτα μὴν αὐτοχειριασθῆς . . . μὴν ἀπελπίζεσαι.

— Νὰ μὴν αὐτοχειριασθῶ; ἀπηλπισμένος σοῦ φαίνομαι;

— Νομίζω . . . ἀπεκρίθη μετὰ λιγμοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἔν δάκρυ ἀλώπεκος, κατέπεσε τοῦ πονηροῦ του ὀφθαλμοῦ.

— Μὴ μένω ὄρφανόν; θὰ μὲ τύπη ἡ συνείδησις, ὅτι εἰμαι ἐγὼ ἡ αἰτία.

— Ἠσύχασε, ἡσύχασε εὐαίσθητέ μου, καὶ τόση δὰ πάλιν δυστυχία δὲν συμβαίνει.

— Λοιπὸν, ἂν θέλῃς νὰ παρηγορηθῶ, καὶ μετ' ἐμοῦ ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ ἰδιωτικὴ κοινωνία, ρίψε, ρίψε τὰ θανατηφόρα αὐτὰ ὅπλα, τὸν κάλαμον καὶ τὸν χάρτην τῆς δημοσιογραφίας, τὰ ὁποῖα καθίστανται τρομερὰ εἰς χεῖρας ἑνὸς πολιτισμένου ἀνθρώπου, ὅταν ἀποφασίσῃ μετὰ τόλμης καὶ αὐταπαρνήσεως νὰ καταδιώκῃ τὴν κακίαν μέχρι διανοίας. Διὰ τοῦτο βλέπεις, ἡ σημερινὴ παλιτικὴ νὰ τὰ ἀποστρέφεται, νὰ τὰ μισῇ μέχρις ἐξοντώσεως. Εἶδες, ὅτι τὸ ὠραῖον φύλλον κατεπτοῦθη εἰς τὴν ἐμφάνισίν μου καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἔλαβε τὰ μέτρα του, διότι εἶναι ἀρκετὰ πολιτισμένος φαίνεται, ὥστε ἐφοβήθη μὴ δολοφονηθῇ εἰς τίνα ἀκροβολισμόν του μεθ' ἡμῶν διότι μᾶς ἐξέλαβον, σὲ μὲν ὡς ἄνθρωπον ἄγριον καὶ χωρὶς καρδίαν, ἐμὲ δὲ πραγματικὸν δαιμόνιον μὲ κέρατα καὶ μὲ ὄνυχας κακοποιούς. . . . μολονότι δὲν ἔχουν καὶ ἄδικον, διότι καὶ ἐγὼ, ὅταν εἶδα σὲ, πρὸ ὀλίγου, νὰ συνοφρυωθῇς ἄγρια, ἐφοβήθην μὴ φονεύσῃς τίνα ἢ μὴν αὐτοχειριασθῇς δι' αὐτὸν.

— Ὅχι δά! ἔως ἐκεῖ ὁ σκοπός μου ἦτο νὰ ἀπαντήσω μόνον πρὸς τὸν φίλον, ὅστις εἶχε τὴν καλосύνην (ὄχι βέβαια ὡς σὲ) νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ τί διατρέχει εἰς τὸν διπλωματικὸν κύκλον περὶ ἡμῶν. Κάθησε λοιπὸν

καὶ γράφε, ἐνῷ θὰ σοῦ ὑπαγορεύω σύντομα, σύντομα, διότι καταλαμ-
βάνεις, ὅτι θὰ ἔχωμεν καὶ πηδήματα, ἀξιώσιμε φίλε μου.

Ἀγαθὲ μου φίλε!

« Ἀπὸ τὰς πρώτας λέξεις ἐννόησα τὴν ἀγαθὴν σου προαίρεσιν καὶ συνε-
κινήθην εἰς τὰς φιλικὰς ὑπὲρ ἐμοῦ προσπάθειάς σου. Πλὴν καὶ τί νὰ κά-
μω διὰ νὰ σωθῶ, ἀφοῦ ἡ κεφαλὴ μου ζητεῖται ἐπὶ πινακίου, καὶ χίλια
δύω λόγια κακόβουλα ἐρρέθησαν κατ' ἐμοῦ, ἐκεῖ ὅπου δὲν ἔπρεπε καὶ
ὅπως δὲν ἔπρεπε νὰ ἴσως ;

Εἰξεύρεις, ὅτι αἱ ἀρχαὶ καὶ ἡ πεποιθισίς μου, ὅτε ἤρχησα τὴν ἐκ-
δοσιν τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ἦτο· ἀφοῦ δὲν γράψω κατὰ θρησκείας,
κατὰ τῶν καθεστώτων κατὰ τῆς κυβερνήσεως κατὰ τῶν ὑπουργῶν
ὅτι περὶ ὧν αὐτῶν ἡδυνάμην νὰ γράψω χωρὶς νὰ τρέχω κίνδυνον νὰ
σημειωθῶ ὡς σφόδρα ἀντιπολιτευόμενος. Οἰαδήποτε δὲ καὶ ἂν ᾖ
ἡ ἐν τῇ Γερουσίᾳ ὑπαλλήλου θέσις μου, οὐδέποτε δύναται νὰ ἐξηγηθῇ,
ὅτι προσέδαλα Γερουσιαστὴν, ὑπερασπιζόμενος, ὡς ἰδιώτης Ψαριανός,
τὴν τιμὴν καὶ τὰ ἔργα τῶν Ψαριανῶν, ἀπέναντι τοῦ ψεύδους καὶ τῆς
ἀντιζηλίας. Ἀναμένω λοιπὸν τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν μου, ἡ τῆς
καταδίκης μου τὴν ἀπόφασιν, διότι αὕτη εἶναι ἡ ἐπίσημος ἀπολογία-
μου, ἂν αὕτη εἶναι καὶ ἡ κατηγορία μου.

Ἀσπάζομαι σε ἀπὸ ψυχῆς

Ὁ πρόθυμος φίλος σου.

— Ἐὰν τώρα δαιμόνιον διαβίβασέτο ὡς ἀστραπὴ, καὶ κατόπιν παι-
ζομεν, ἂν ἔχωμεν πνεῦμα, μὲ ὀλίγας λέξεις· γελωμένον μὲ τὸν κόσμον
καὶ τὴν κοινωνίαν ἕως οὗ γελάσωσι μὲ ἡμᾶς, καὶ τέλος κοιμώμεθα ἀμέ-
ριμνοι περὶ τῆς αὔριον, ἐνόσω δύο ὀφθαλμοὶ καὶ δύο πόδες μᾶς ὀδη-
γοῦσιν εἰς τὸ τυπογραφεῖον, τοῦ ὁποίου ἐργασίαν προσφέρει ἡ σύν-
ταξις τῆς ἐφημερίδος μας, καθὼς τὴν ὕλην αὐτῆς ἡ οὐρά σου, καὶ τὰ
ἔξοδα τῆς συντηρήσεως αὐτῆς καὶ ἡμῶν, οἱ εὐλογημένοι συνδρομηταὶ
μας. . . .

— Πλὴν μάθε, ὅτι ἀνασκαλίζων προχθὲς τὰ χαρτοφυλάκια μιᾶς ἐξο-
χότητος, ὅχι βέβαια τὸ χαρτοφυλάκιον τῶν ἀποκρύφων, διότι εἰς τὴν
παροῦσαν περίστασιν κἄθε ἄλλο ἢ τὰ ἀπόκρυφα τῶν ἐξοχότητων συμ-
φέρει νὰ γνωρίζωμεν· ἀλλὰ τὸ περιέχον τὰ σχέδια τῶν ὑπὸ ἐπεξερ-
γασίαν νόμων καὶ τὰ περὶ διοργανισμοῦ καὶ βελτιώσεως τῆς εὐδαι-
μονίας τοῦ τόπου σοφὰ ἀποφθέγματα τῶν νομοδιδασκάλων μας, εὗρον
μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὰς ἐξῆς ἀξιοσημειώτους σκέψεις ἐπὶ τοῦ καθυπο-
βληθησομένου εἰς τὰς πρώτας συνεδριάσεις τῶν βουλευτικῶν σωμάτων
. . . τύπου νόμου, αἵτινες ἐνῷ χρησιμεύουν ὡς ἡ συνήθης δικαιολογη-
τικὴ ἔκθεσις, συνάμα γίνεται καὶ μία ὡραία κατήχησις διὰ τοὺς κα-
λοὺς χριστιανοὺς, κατὰ τῆς κατηραμένης ἐλευθεροτυπίας, ἥτις τόσον
σκανδαλίζει καὶ ἀνησυχεῖ, πολλάκις καὶ μίαν καλὴν κυβέρνησιν.

— Πρόκειται νὰ καθυποβληθῇ λοιπὸν περὶ τύπου νόμος:

— Μάλιστα, μάλιστα κατ' αὐτοῦ πρόκειται, καὶ λέγει ἡ ἔκθεσις ἡ
ἡ κατήχησις.

« Ἐπειδὴ καὶ ἐκκρύχθη, ὅτι ὁ τύπος ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἐλεύθερος, φθά-
νει μόνον νὰ μὴ γράφῃ. . . καὶ ἐπειδὴ πρέπει νὰ τιμωρῶνται νομίμως
ὅσοι ποτ' ἤθελον γράψαι· ἐκρίθη ἀναγκαῖα ἡ σύνταξις ἐνὸς νομοσχε-
δίου, σύμφωνα μὲ τὴν γνώμην ὅλων τῶν καλῶν καὶ φιλησύχων πολι-
τῶν· διότι τίς ζητεῖ τὴν ἐλευθεροτυπίαν;

— Τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα.

— Ὅποια ἀποτελέσματα ἔχει ἡ ἐλευθεροτυπία;

— Τὴν βλάβην τῶν δημοσίων συμφερόντων, ἐνοχλοῦσα πάντοτε τὴν
ἐξουσίαν εἰς τὰς κινήσεις της.

— Τίνι τρόπῳ δυνάμεθα νὰ ἐμποδίσωμεν τὸ κακόν;

— Διὰ τῆς λογοκρισίας.

— Καὶ τίς θέλει διεξάγει αὐτήν;

— Ἐν ὀρκωτῶν, ἀλλὰ διαρκὲς δικαστήριον, διότι ὁ ὅρκος ὡς κεφά-
λαιον θρησκευτικόν, δίδει ἐχέγγυα ἀφιλοκέρδειας, καὶ ἐπιτέλει ἀμερο-
ληψίαν χαρακτηῖρος εἰς τοὺς δικαστάς, οἵτινες θὰ ἐκλέγωνται ἐκ τοῦ
καταλόγου τῶν ἀναγνωρισμένων ἀγαθῶν πολιτῶν. Διότι τίς ζητεῖ τὴν
ἐλευθεροτυπίαν;

— Αἱ πονηραὶ καὶ διεστραμμέναι καρδίαι, οἱ κακοὶ πολῖται.

— Καὶ τίνες εἶναι καρδίαι πονηραὶ καὶ διεστραμμέναι, πολῖται
κακοί;

— Οἱ ἐφημεριδογράφοι.

— Καὶ μετ' αὐτούς;

— Οἱ συνδρομηταί.

— Ἄλλοι;

— Οἱ ἀναγνώσται.

— Οἱ δὲ ἀγαθοί, τὰ στηρίγματα τῆς ἐθνικῆς δόξης, καὶ τῆς εὐημε-
ρίας τὸ δένδρον, τὸ δίδον ἀγλαοὺς καρπούς;

— Οἱ μὴ ἐφημεριδογράφοι, καὶ οἱ μὴ συνδρομηταί.

— Καὶ μετ' αὐτούς;

— Οἱ μακάριοι ἐκεῖνοι, ὅσοι δὲ εἰξεύρουν οὔτε νὰ ἀναγινώσκωσι.

— Πῶς χαρακτηρίζουν οἱ ἀγαθοὶ πολῖται τὴν ἐλευθεροτυπίαν;

— Ὡς δένδρον τοῦ ὁποίου καὶ ὁ καρπὸς, καὶ ἡ σκιὰ, καὶ ἡ ἀτμο-
σφαῖρα εἶναι θανατηφόρος.

— Καὶ τί πρέπει νὰ γίνῃ;

— Νὰ ἐκριζωθῇ διὰ τῆς λογοκρισίας ἐνὸς ὀρκωτοῦ καὶ διαρκοῦς
δικαστηρίου.

— Καὶ μόναι αἱ ἐφημερίδες ἐκφράζουσιν τὴν ἐλευθεροτυπίαν;

— Ὅχι βέβαια, ἀλλὰ καὶ κάθε εἶδος βιβλίου.

— Καὶ τὰ βιβλία ἔχουσιν ἴσῃ τὴν ἠθικὴν ἀξίαν τῶν ἐφημερίδων;

— Συνήθως εἶναι χειρότερα.

— Ὅποιον μέτρον πρέπει νὰ ληθῇ καὶ δι' αὐτά;

— Ὅ,τι καὶ διὰ τὰς ἐφημερίδας.

— Εἰς ὁποῖαν δὲ τάξιν πολιτῶν ἀνάγονται οἱ βιβλιογράφοι, καὶ
οἱ ἀναγινώσκοντες αὐτά.

- Ἀμφότεροι εἰς τὴν τάξιν τῶν κακῶν πολιτῶν.
- Μὲ τί δυνάμεθα νὰ παραβάλωμεν ἐν βιβλίον.
- Μὲ ὅφιν ἰοφόρον, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ καταπατήσωμεν.
- Τίνι τρόπῳ;
- Διὰ τῆς λογοκρισίας . . , κτλ. κτλ. κτλ.
- Αἱ! σοῦ ἀρέσκει, Δέσποτα;
- Θαῦμα, μὰ τὸ σατανικὸν πνεῦμα σου, ἐν μόνον πρᾶγμα δὲν ἐνθυμήθη νὰ ἀναφέρῃ.
- Ὅποιον;
- Περὶ τῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων, καὶ εἰς ποίαν κατηγορίαν τὰ θέτει.

— Αἱ! δὰ καὶ μήπως ἔχομεν πολλὰ, τὸ κακὸν εἶναι ὀλίγον, διότι ἐν μόνον περιοδικὸν σύγγραμμα ὑπάρχει — ἡ Πανδώρα — καὶ τῆς ὁποίας τὸ πυζίον ἠνείχθη πλέον καὶ τὰ κακὰ διεσπάρησαν.

— Θαυμάσια! πλὴν καὶ περὶ θεάτρου δύο λέξεις, τρικέρατον!

— Μετὰ χαρᾶς, Δέσποτά μου, εἰξεύρεις, ὅτι τὴν προσταγὴν σου ἀνέμενα, ἄλλως ὀλόκληρον ἄρθρον ἡδυνάμην νὰ δώσω ὡς μελοδραμὰ, ἂν τὰ μελοδράματα εἶναι τώρα συρμὸς νὰ ἀναγινώσκωνται ἐπὶ τῆς σκηνῆς· ἐπειτα δὰ, ἂν μ' ἀκούσης, θὰ ὁμολογήσης ὅτι τὸ forte μου εἶναι τὰ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ.

Ἐν πρώτῃ, ὅχι ἦτον ἐσπέρα, διότι τὴν ἐσπέραν πάντοτε δίδονται αἱ παντοειδεῖς παραστάσεις, καθὼς λόγου χάριν τὰ θέατρα, τὰ ὑπουργικὰ συμβούλια, αἱ συναναστροφαί, αἱ μουσικαὶ συμφωνίαι, αἱ ἀπαγγελίαι, ἢ αἱ ἐσπερίδες τοῦ Κ. Καπέλα· τὰς ὁποίας ἀπὸ μετριοφροσύνης δὲν ὠνόμασε *νυκτερίδας* καὶ τόσαι ἄλλαι τέλος *συνεπτεύξεις* ἀνθρώπων, τὸ ἐσπέρας συνείθως δίδονται.

Λοιπὸν ἐν ἐσπέρας, φίλε μου, ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ ἑλληνικὴ παράστασις, μάλιστα, ἐνθυμοῦμαι πολὺ καλὰ, ἦτον ὁ Ἀριστόδημος ἡ τόσον ἐπιτυχὲς αὐτὴ παράστασις, ἣτις ἔστησε τρόπα· οὐ εἰς τὴν μύτην τοῦ πρώτου ὑποκριτοῦ Καπέλα, ὅστις κατέπεσε, καθ' ἣν στιγμήν, τὸ αἶσθημα τὸν ἔλεγε νὰ συρθῇ πρὸς τὰ ὀπίσω εἰς μίαν παραφορὰν του, ἡ τέχνη (διότι ὁ Κ. Καπέλας εἶναι τῆς τέχνης ἄνθρωπος) τὸν ἔλεγε νὰ ριφθῇ πρὸς τὰ ἐμπρὸς, καὶ ἰδοὺ ἀμφιταλαντεύσεις κατέπεσε πρηνὴς καὶ ἐδόξασθη ὁ Ἀριστόδημος.

Ἀλλὰ μὴ νομίζετε, ὅτι αὐτὸ μόνον εἶχομεν νὰ σᾶς εἴπωμεν, ὅχι δὰ εἶχομεν καὶ ἄλλα πολλὰ, δηλαδὴ,

Ἐνῷ αἱ θύραι τοῦ θεάτρου ἦσαν κεκλεισμένα, καὶ ἔσωθεν ἡ ἐπιτροπὴ, καὶ ἡ ἐφορία, καὶ ὁ Καμπούρογλου ἐσκέπτοντο καὶ ἐσυζήτουν ἂν ὁ Ἀριστόδημος ἔπρεπε νὰ φορῇ ὁμματοῦάλια ἢ ὅχι· αἶφνης

— Τὰκ, τὰκ.

— Τίς εἶ;

— Ἐγώ!

— Τίς εἶσαι σύ;

— Αἶ! per Bacco! εἶμαι ὁ Μπονδελμόντης, ἡ Μελοπομένη τοῦ ἰταλικοῦ μελοδράματος, καὶ σὰς παρακαλοῦμεν μεθ' ὅλης τῆς ἀβροφροσύνης νὰ μᾶς ἀδιάσετε τὴ γωνιά.

— Τί; ἀπὸ τοῦδε . . . κύριε Καμπούρογλε! κυρία ἐπιτροπὴ! εἶναι δυνατόν! μόλις ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐλύθη καὶ τὸ κοινὸν ἤρχησε νὰ ἐνθυμεῖται, ὅτι εἶχε ποτε παρελθὸν ἐνδοξον καὶ ἰστορίαν· καὶ ὅτι τὸ παρὸν τοῦ ὅσῳ μικρὸν καὶ ἐλάχιστον, ἀν' ἦναι, τῷ ὑπόσχεται διὰ τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς μέλλον ὥραϊον, λαμπρόν. . . .

— Κύριοι εἶναι χειμῶν, φωνάζει ἐξωθεν ὁ Μπονδελμόντης, ἀνοίξατε τὴν θύραν τοῦτου τοῦ κλωβίου νὰ εἰσέλθωμεν, διότι μᾶς ἀνῆκει· τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον ἐνὸς ἐκάστου ἐγράφη ἀπὸ κτήσεως θεάτρου καὶ ὃ γέγραφε, γέγραφε.

Ἀπληπισμένοι, οἱ καλοὶ μας ὑποκρίται τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου, καὶ προπάντων ὁ τρομερὸς Ἀριστόδημος, ἤνοιξαν τὰς θύρας καὶ κατεσκήνωσαν ἐντὸς, τῆς ἰταλίας τὰ πετεινά.

Τίς ἤθελε τολμήσει ποτὲ νὰ κλείσῃ τὸ θέατρον τοῦ ἀρχαίου Ἀθηναίου, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν Ἕλληνα νὰ ὑμνῇ τὴν δόξαν του εἰς τὴν πατρίν του φωνήν; καὶ ἐντούτοις εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐγκαυχωμένους, ὅτι εἴμεθα ἀπόγονοι ἐκείνων, κλείεται τὸ στόμα καὶ δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ ἔχωμεν ἀναμνήσεις ἐθνικὰς· καταπιέζεται τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν αἶσθημα, μᾶς δεσμεύουσιν ἐπὶ τῶν θράνων μας ἄλλοις ἐξ ἀνθρώπων, δυσκολότερον νὰ διασπασθῶσιν ἢ τὰς χρυσᾶς, καὶ σειρήνων φωναὶ ἀκατάλυτοι κατέχουσιν ἡμᾶς εἰς ἐκστάσεις, ἥτοι εἴμεθα αἰχμάλωτοι ἐβελονταὶ τῆς ξένης Μελοπομένης καὶ τοῦ Ἰταλοῦ Μπονδελμόντη.

Ἄ! εἰς ἄλλους καιροὺς καὶ ἄλλην κοινωνίαν τὶ σαπημέναις πατάται, τὶ ντομάτες, ἤθελον πέσει ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἐνόσω καὶ τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον δὲν ἤθελεν ἔχει τὸ μέρος του.

Ἄλλ' οἱ καιροὶ ἐκείνοι εἶναι μακράν! καὶ πλήρης ἀδιαφορία διεδέχθη τὴν περίοδον ἐκείνην τοῦ φανατισμοῦ, καὶ τὰς μαγικὰς ἡμέρας, καθ' ἃς δ. η. γ. οὖνται, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα πᾶν ὅ,τι ἀντέβαιναν εἰς τὰ ἠθικά καὶ τὰ ἐθνικά τοῦ τόπου, καὶ ἔδιδε χώραν εἰς τὴν διαφθοράν, ἐμισεῖτο ὡς ξένον καὶ ὁ λαὸς συνώμοττε κατ' αὐτοῦ, ὡς ἔπρεπε νὰ πράξωμεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τῶν ἰταλικῶν μελοδραμάτων ἀπ' ἀρχῆς.

Μολαταῦτα, εὐνοούμενον ἰταλικὸν μελόδραμα! σὺ τὸ ὅποιον καταπιέζεις τὸ ἑλληνικὸν αἶσθημα, καὶ διέφθεις τὸ ἄνθος τῶν τρυφερῶν καρδιῶν μας, ἐνθυμεῖσαι, τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐμφανισεώς σου, ἐνθυμεῖσαι, ὅτι σὲ ὑπεδέχθημεν μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων, καὶ ἄνθη στεφάνων καὶ ποιητῶν ἄσματα ὑμνησαν τὰς πρῶτας ἐκείνας παραστάσεις σου, καὶ ὁ τύπος ὀλοκλήρος ὑπὲρ σοῦ ὕψωσε τότε τὴν φωνήν, διότι ἤλπίζαμεν καὶ ἀπὸ σὲ συνδρομὴν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τοῦ Ἕλληρος.

Πλὴν λάβε καὶ τὰ μέτρα σου! καὶ μὴ ἐπανέρχεσαι σήμερον μετὰ τὴν πεποίθησιν, ὅτι θέλεις νικήσει καὶ πάλιν τὸ ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου αἶσθημα ἡμῶν, ἀναμένον νὰ διευθύνῃς καὶ πάλιν τὸ ἄνθος τῆς

νεολαίας μας εἰς τοῦ Κ. Σκούφου καὶ τοῦ Βοιτάρου τοὺς ἀνθῶνας, διὰ νὰ πλέξωσιν ἐκεῖ τοὺς στεφάνους σου.

Ἀν ἀναγνώσῃς τὰ χρονικά σου, θέλεις ἰδεῖ, ὅτι κατ' ἔτος ἐκπύπτει ἡ δόξα σου. Ἐτρεχες μὲ ἄνεμον οὐρίον, φοβοῦ ἤδη τὸν ἐναντίον.

Ἐπιτροπὴ τοῦ θεάτρου, ἰδοὺ ἡ σκηνή, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ κατέ-
χῃ ἑλληνικὴ φωνή, παραδίδεται καὶ πάλιν εἰς ξένην, ἥτις ὑπῆρξε τὸ
εἶδωλον τῆς κοινωνίας ἡμῶν, πρὶν ἢ αἰσθανθῶμεν τὸ δηλητήριόν της·
φροντίσατε καὶ περὶ τῆς ἑλληνικῆς, ἐὰν δὲν ἐπιθυμεῖτε ἡ Μελοπο-
μένη νὰ συριχθῇ, καὶ νὰ ἐμπαιχθῇ ὁ Μπονδελμόντης, καθ' οὗ ἀπὸ τοῦδε
κυρήττομαι ἐγὼ τὸ δαιμόνιον, ἥτοι τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς καὶ ὁ Ἀβ-
δρήτης. . .

Ὁ Μπονδελμόντης, ὁ Μπονδελμόντης παράστασις 16 καὶ ὁ μὴν
ὀκτώβριος μόλις ἔχει σήμερον 13, ἡμέρα Κυριακὴ φαντασθῆτε, ὁ-
ποῖα ἐπιτυχία! τοῦ ἰταλικοῦ μελοδράματος ὁ Μπονδελμόντης.

Ὁ Κύριος Καμπούρογλους, ἡ ἂν θέλεται, ἡ ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τῆς
κοιλίας του ἐπιτροπὴ, ἀπεφάσισαν καὶ καλὰ, ἐξαντλοῦντες τὴν ὑπο-
μονὴν καὶ τὸ θαλάντιον τοῦ κοινοῦ, νὰ ἐξασκήσουν τὸν ἀκούραστον
λάρυγγα τῶν τραγουδιστῶν, καὶ διὰ τοῦτο, βλέπετε, ὅτι τὰς καθη-
μερινὰς δοκιμὰς τῆς (προνε) μᾶς τὰς πωλοῦν ὡς παραστάσεις, τὰς ὁ-
ποίας πληρῶνομεν μίαν δραχμὴν ἑλληνικὴν καὶ λεπτὰ πεντήκοντα
πέντε εἰς ἐκάστην εἴσοδον.

Δὲν ἀρνούμεθα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῶον μιμητικόν, καὶ μὲ τὸν και-
ρὸν καὶ τὴν ἀσκήσιν πολλὰ μανθάνει· ἀλλὰ τὰ πρόσωπα τοῦ Μπονδελ-
μόντη καὶ τοῦ Ἀμεδαίου, Σεβαστὲ Καμπούρογλε, δὲν εἶναι ζῶα μιμητι-
κά, εἶναι κατὰ ἕλλο εἶδος, μὲ ὅσα καὶ ἂν πίνουν καθ' ἐσπέραν αὐγὰ
μὲ ζάχαριν εἰς τὸ καφενεῖον τῆς ὥραίας Ἑλλάδος· δὲν ἐνθυμούμαι ὅμως
τὶ ζῶον, δὲν μοῦ ἔρχεται αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰς τὴν γλῶσσαν νὰ σὲ τὸ
εἰπῶ· ὅμως μὲ καταλαμβάνεις, διότι εἶσαι ἄνθρωπος ὅστις} τρώγεις καὶ
πάρα πολὺ μάλιστα.

Ἡ Βεατρίτση εἶναι ὥραία ὡς πρώτη κυρία, καὶ δὲν τραγωδεῖ ἄτε-
χνα, ἂν καὶ ψευδίῃ τρομερά, δηλαδὴ ἂν ἐπρόκειτο νὰ εἰπῇ σὲ δοξά-
ζω θεέμου, θὰ ἔλεγες—θὲ δοκθᾷω θεέμου—καὶ ὅταν ὑψώσῃ τὴν φωνὴν
τῆς εἰς τὴν διαπασῶν, τὸ ἄνοιγμα τοῦ στόματός της τὴν ἀσχημίζει
πολύ, μὰ πάρα πολὺ! μολαταῦτα περνᾷ διότι τὰ ἀνάγκματα τώρα εἶναι
τοῦ συρμοῦ νὰ στήνωνται ἐπὶ τῆς θεατρικῆς σκηνῆς καὶ οὐχὶ εἰς τὰ
μουσεῖα. Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ πετεινόν, ἡ δευτέρα Κυρία, εἶναι ἄλλου εἶδος
πετεινόν· νομίζεις, ὅτι κρατεῖς ἀναχειρας σου ἐν στρουθίον, τὸ ὅποιον διὰ
νὰ ἐκβάλῃ καὶ τὸν ἐλάχιστον φθόγγον, εἶναι ἀνάγκη νὰ τοῦ μαδάς,
πτερόν πρὸς πτερόν τὴν κεφαλὴν· ἀλλὰ τότε παραμορφώνεται ὅχι κω-
μικὰ ἀλλ' ἀειδέστατα ἡ φυσιογνωμία της· ἐξογοῦται ὁ δεξιὸς αὐ-
τῆς ῥῶθον· ἀνασπᾶται τὸ ἄνω χεῖλος, καὶ καθὼς εἶναι λεπτὸν ὡς φλυὸς
κρομύου, κρύπτεται ὑπὸ τὴν ἄκραν τῆς δξείας ῥινός της, τῆς ὁποίας ἡ
σκιά καλύπτει τὴν ἑλλειψιν τῶν ὀδόντων της. . .

Δὲν εἴμεθα δὲ πάλιν καὶ ὅλως ἀνίδεοι τῆς θεωρίας τοῦ θεάτρου, κύ-

με Καμπούρογλε, ὥστε νὰ διςχυρίζομεθα, ὅτι ἡ συνοδία αὕτη τῶν τραγουδιστῶν σου δὲν ἀξίζει ἓνα λεπτό, διότι εἰξεύρομεν (καὶ μᾶς τὸ εἶπεν ὁ ταμίης σας) ὅτι τὸ ἐν μὲ τὸ ἄλλο πρόσωπον, κοστίζει πρώτην ἀγορὰ, μέχρι δευτέρας δοκιμῆς 400 σφάντζικα ὡς ἐγγιστα περίπου, κατὰ μῆνα, ἐκτὸς τῶν ἐξόδων τῆς μεταφορᾶς, τὰ ὁποῖα εἶναι πάντοτε εἰς βάρος τοῦ θεατρῶνους, καθὼς αὐτὸς εἶναι εἰς βάρος τοῦ κοινοῦ.

Εἰς τὰ ἐπόμενα φύλλα τοῦ Ἀβδηρίτου, θέλομεν προσφέρει εἰς τοὺς συνδρομητὰς ἡμῶν εἰκονογραφίας, τῶν γραφικωτέρων στάσεων ὅσας κατὰ τὰς διαφόρους παραστάσεις λαμβάνουσιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς οἱ τραγουδισταί.

Δ. Ν. ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ.

Χάριν τῶν ἐπιθυμούντων νὰ διδασθῶσι τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν καὶ ἐκμάθωσιν αὐτὴν ἐντελῶς, εἰδοποιούμεν, ὅτι ὁ Κύριος Κάρλος Ποτ-τὲν, καθηγητὴς τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τῶν Εὐελπίδων, δίδει μαθήματα καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, εἰς ἰδιαίτε-ρας τάξεις ἐκ μαθητῶν πέντε ἐκτάστη συγκειμένη· ὁ ἐπιθυμῶν εὐρί-σκει αὐτὸν εὐκαιρον εἰς συνενόησιν ἀπὸ τῆς 6. μέχρι τῆς 8. Μ. Μ. εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ οἰκίαν.

Ὅσοι τῶν Κυρίων συνδρομητῶν ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲν μᾶς ἔμβασαν εἰσέτι τὴν συνδρομὴν των, παρακαλοῦνται νὰ παραδώσωσιν αὐτὴν εἰς τοὺς Κ. Κ. Ἐπιστάτας τῶν ταχυδρομείων, παρ' ὧν θέλουν λαμβάνει καὶ τὰς ἀποδείξεις ἡμῶν.

Τὴν 20^{ην} 8βρίου ε. ε. λήγει ἡ δευτέρα τριμηνία τοῦ Ἀβδηρίτου, οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ μὴ διακοπῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου, παρακαλοῦνται νὰ εἰδοποιήσωσιν ἡμᾶς διὰ τῶν Κ. Κ. ἐπιστατῶν τῶν τα-χυδρομείων.

Ο Ἐκδότης